

TARTALOM

I. A FILOZÓFIA MIBENLÉTE	5
1. Mi a filozófia?	5
2. A filozófia tárgya	7
3. A filozófia és a szaktudományok viszonya	9
4. A filozófia meghatározásának nehézségei	10
5. A filozófia mint életbölcseesség	17
6. A filozófia diszciplínái	22
II. METAFIZIKA	24
1. Meghatározása és tárgya	24
2. A metafizika kezdetei	26
a) A lét problematikája az ókori Kínában	28
b) India vallási és metafizikai hagyománya	29
c) Perzsia ősi vallási-metafizikai tanai	31
d) Az európai metafizika bölcsője	33
e) Hérakleitosz és Parmenidész lételmélete	35
f) A létkérdés a Kr. e. 5. századi görög bölcseletben	38
3. Az ókori görög metafizika virágkora	42
a) Platón ideatana	42
b) Arisztotelész metafizikája	52
4. A hellenizmus kori áramlatok a létről	60
a) Az epikureizmus atomizmusa	60
b) A sztoikusok: fizika (lételmélet és természetfilozófia)	62
c) A neoplatonizmus léttana	63
5. A létfogalom a skolasztikában	65
6. Az újkori fejlemények	68
III. ISMERETELMÉLET	71
1. Meghatározása és tárgya	71
2. A megismerés problémája az ókori görög bölcseletben	74
a) A preszókratikusok	74
b) Platón a megismerésről	75
c) Arisztotelész lélektana és ismeretelmélete	77
3. Az újkori empirizmus	80
a) Bacon	80
b) Locke	83
c) Berkeley	85
d) Hume	87
4. Az újkori racionalizmus	92
a) Descartes	92
b) Spinoza	95

5. A klasszikus német idealizmus	97
a) Kant	97
b) Fichte	101
c) Schelling	102
d) Hegel	103
6. A marxizmus	104
7. A fenomenológia	109
IV. LOGIKA	112
1. Tárgya és kezdetei	112
2. A szillogizmus: Arisztotelész	115
3. Az univerzália-vita: Porphüriosztól napjainkig	118
V. A TÁGABB ÉRTELEMBEN VETT METAFIZIKA	122
1. A metafizika kritikája	122
2. A metafizika lehetőségei napjainkban	123
3. A nyelvfilozófia	126
VI. TÁRSADALOMFILOZÓFIA	128
1. Jellemzői – meghatározása és tárgya	128
2. Történetfilozófia	130
3. Társadalom- és államelméletek	136
VII. ETIKA	139
1. Fogalma és tárgya	139
2. Történetisége és irányzatai	143
3. A konfucianizmus	148
4. Éthosz az európai antikvitásban	148
a) A preszókratikusok, Szókratész és Platon	148
b) Arisztotelész etikája	151
c) Az epikureizmus és a sztoicizmus etikai elvei	154
5. A keresztény erkölcs	156
6. Az újkori etika	160
a) Spinoza	160
b) Hume	161
c) Kant rigorózus etikája	163
7. Felfüggeszthető-e az etikum?	165
a) Emberistenség: Nietzsche	167
b) Istenemberség: Dosztojevszkij	169
c) A „hit lovagja”: Kierkegaard	174
VIII. ESZTÉTIKA	179
1. Fogalma és tárgya	179
2. Történeti vázlata	180
IX. A LÉTEZŐK ÚTJA A LÉTHEZ – VALLÁSFILOZÓFIA	186
KISLEXIKON	189